

Plattform for samspill og samarbeid mellom frivillig og kommunal sektor

FORMÅL

Dette dokumentet er en plattform for samspill og samarbeid mellom frivillig og kommunal sektor om utvikling av frivillighetspolitikken. Frivillighet Norge representerer frivillige organisasjoner på alle områder og ideelle aktører på helse- og velferdsområdet som driver virksomhet på ikke-fortjenestebasert og ikke-offentlig basis. KS representerer alle kommuner og fylkeskommuner. Plattformen er etablert i samarbeid mellom likeverdige parter, og videre dialog mellom partene baseres på denne plattformen.

Formålet med plattformen er å bidra til å bevare og videreutvikle den nordiske frivillighetstradisjonen med en selvstendig frivillig sektor. Plattformen inneholder verdier/prinsipper, rammevilkår og tiltak som bidrar til å styrke relasjonen mellom frivillig og kommunal sektor.

Partene anbefaler organisasjoner på lokalt og regionalt nivå og de enkelte kommuner og fylkeskommuner¹ til å inngå dialog om en formell lokal/regional frivillighetspolitikk, gjerne basert på denne samarbeidsplattformen.

OVERORDNEDE VERDIER OG PRINSIPPER

1. Frivillig sektor er en uavhengig og selvstendig samfunnssektor som plasserer seg mellom næringslivet og offentlig sektor. Frivillig sektor anerkjennes på lik linje med de andre sektorene i samfunnet. Samarbeid og samhandling mellom offentlig og frivillig sektor baseres på likeverdig partnerskap, og gjensidig respekt for hverandres roller.
2. Frivillig sektor bidrar med store verdier til samfunnet, er samfunnsbyggende, er tillitsskapende og har en viktig rolle i den nordiske demokratiske modellen.
3. Frivillige organisasjoner er viktige for demokratiet ved å være pådrivere og gjennom å formidle folks interesser til det politiske systemet utenom valg, være en skole i demokratisk deltakelse og ha en rolle som kritisk korrektiv.
4. Frivillig aktivitet skjer først og fremst i et lokalsamfunn, i en kommune. En aktiv og levende frivillig sektor er av grunnleggende betydning for et aktivt og levende lokalsamfunn.
5. Frivillige organisasjoner er viktige for innovasjon i kommunene, gjennom sin erfaring og kompetanse basert på sin særegne rolle og posisjon i lokalsamfunnet.

¹ Heretter brukes kommuner om både fylkeskommuner og kommuner.

6. Økt deltakelse i frivillige organisasjoner er viktig for å sikre samfunnsdeltagelse blant innbyggerne i kommunene. Høy deltakelse i frivillig organisasjoner øker samfunnets sosiale kapital ved at tillit, identitet og samhold skapes i møter mellom mennesker.
7. Frivillige organisasjoner bidrar med kunnskap, nettverk og evne til å mobilisere i krisesituasjoner i samarbeid med lokale myndigheter og politi.
8. Mangfoldet i frivillig sektor er en verdi i seg selv og en viktig årsak til høy deltakelse. Mangfoldigheten må ivaretas gjennom forskjellige typer virkemidler for ulike deler av frivilligheten.
9. Både kommunene og de ideelle aktørene på helse- og velferdssfeltet, er ikke-kommersielle aktører som ivaretar et samfunnsoppdrag basert på demokratiske prinsipper.
10. Kommunal og frivillig sektor har ulike, men komplementære roller i samfunnet. Samarbeidet mellom sektorene må bygge på et prinsipp om at frivillig sektor skal supplere og ikke erstatte kommunenes lovpålagte oppgaveansvar. Kommunene har en viktig rolle som tilrettelegger for frivillig sektor.
11. Kommunene bør utvikle og iverksette en helhetlig frivillighetspolitikk som gir grobunn for en aktiv og voksende frivillig sektor.

FORUTSIGBARE RAMMEVILKÅR

1. Partene er enige om at det bør være mest mulig forutsigbarhet i rammevilkårene til frivillig sektor.
2. Partene anbefaler at samarbeidet mellom kommunal og frivillig sektor skjer på en måte som ivaretar frivillighetens autonomi og egenart.
3. Partene anbefaler at økonomisk støtte i størst mulig grad gis i form av frie midler som frivilligheten kan benytte i tråd med egne prioriteringer.
4. Partene anbefaler at det gjøres enkelt for frivillige organisasjoner å søke, ta imot og rapportere på offentlig støtte, herunder at det ikke stilles flere krav og kriterier enn absolutt nødvendig.
5. Partene anbefaler at frivillig sektor høres av kommunene i saker som berører rammevilkårene for frivillig sektor og de enkelte organisasjonenes aktiviteter, målgrupper og formål.

AKTUELLE TILTAK I FRIVILLIGHETSPOLITIKKEN

1. Kommunene bør ha ulike virkemidler som tilrettelegger for frivilligheten. Eksempler er økonomisk støtte, infrastruktur/lokaler/møteplasser med universell utforming, oversikt over tilbud i kommunen i regi av frivillige organisasjoner, og kontakt- og informasjonsmuligheter innad i kommunen.
2. Kommunene bør ha oppdatert kjennskap til den lokale frivillighetens utfordringer, ressurser og utviklingsmuligheter.
3. Det bør inngås samarbeidsavtaler mellom kommuner og frivillige organisasjoner der hvor dette er naturlig.
4. Kommuner bør ha en arena for kontinuerlig dialog med frivillig sektor. En slik arena kan være frivillighetsforum/frivillighetsråd, der alle frivillige organisasjoner i kommunen inviteres til å delta.
5. Frivillig sektor bør involveres i beslutnings- og planprosesser i de saker som berører frivillig sektor. Eksempler er saker som gjelder frivillighetens tilgang til egnede lokaler og arenaer for aktivitet.
6. Frivillige organisasjoner og kommunene bør inngå dialog og samarbeid om å nå bærekraftmålene ut fra lokale og regionale forutsetninger og behov.
7. Kommunene og frivillige organisasjoner bør drøfte hvordan man sammen kan finne nyskapende arbeidsformer og skape nye løsninger for utfordringer i lokalsamfunnet.
8. God dialog og samhandling mellom frivillig og kommunal sektor er grunnleggende for en robust lokal beredskap og bør forankres også i frivillighetspolitikken.
9. Frivillig sektor lokalt bør ha en aktiv holdning overfor lokaldemokratiet og bidra til utvikling av nærmiljøet.
10. Kommunene og frivillig sektor har mange arenaer for samarbeid om forebygging, helse- og velferd, og det bør legges til rette for videre samarbeid innenfor rammen av de frivillige organisasjonenes formål.
11. Kommunen bør vurdere å bruke handlingsrommet i regelverket om offentlige anskaffelser til å reservere konkurranser av helse- og sosialtjenester for ideelle aktører, såfremt visse vilkår er oppfylt.
12. Fritidsaktiviteter i regi av lokale lag og foreninger er helt sentrale for barn og unges oppvekstvilkår. Eventuelle lokale fritidserklæringer bør forankres i frivillighetspolitikken.

OPPFØLGING AV PLATTFORMEN

Frivillighet Norge og KS innarbeider felles aktiviteter knyttet til avtalen i sine egne ordinære planer. Det gjennomføres jevnlig kontaktmøter mellom partene med grunnlag i plattformen, for å kunne ta opp relevante saker som bidrar til å fremme avtalens innhold blant partenes medlemmer.

Innkalling til kontaktmøtene vil gå på omgang mellom partene.

Plattformen har en varighet på to år. Partene vil da sammen evaluere og eventuelt revidere plattformen.

..... 2023

Gunn Marit Helgesen

Styreleder KS

Kjell Erik Ullmann Øie

Styreleder Frivillighet Norge